

کنگره بین المللی علوم و مهندسی

آلمان - هامبورگ

اسفند ماه ۱۳۹۶

ارتقای سرزندگی در فضاهای باز مجتمع‌های مسکونی، با تاکید بر پیاده‌مداری

حمیدرضا عظمتی^۱، رضا پرویزی^۲، سمیه پورباقر^۳، حسنیه السادات مومنی‌زاده^{۴*}

۱- دانشیار دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی دانشگاه شهید رجایی تهران، ایران (azemati@srctu.edu)

۲- مربی، عضو هیات علمی موسسه آموزش عالی دیلمان، گیلان، ایران (reza.parvizi@deylaman.ac.ir)

۳- دانشجوی دکتری معماری، دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی دانشگاه شهید رجایی تهران، ایران (somayehpoorbagher@gmail.com)

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری موسسه آموزش عالی دیلمان، گیلان، ایران (h.momenizadeh@deylaman.ac.ir)*

چکیده

تحولات صد سال اخیر کشور در زمینه نظام اقتصادی، سیاسی و کمبود زمین، ایده انبوه‌سازی مسکن و مجتمع‌های مسکونی را در شهرها رقم زد که ساخت‌وسازهای نامناسب و شتابان را به ارمغان داشته که از محیط مطلوب مسکونی فاصله گرفته شده و سرزندگی شهری در این فضاها کم‌رنگ شده است. فضاهای پیاده‌مدار با ویژگی‌های خاصی که در خود دارند می‌توانند نقش مؤثری در ارتقای سرزندگی شهری از جمله فضاهای باز در مجتمع‌های مسکونی ایفا نمایند؛ اما این میزان تأثیر با توجه به شرایط کالبدی، عملکردی، معنایی و مکان‌یابی آن‌ها می‌تواند متفاوت باشد.

در این پژوهش که هدف آن بررسی نقش پیاده‌مداری و تفکیک مسیر سواره و پیاده بر سرزندگی در مجتمع‌های مسکونی است، سعی شده نخست به بررسی مفهوم سرزندگی، پیاده‌محوری و شهروندگرایی در شهرسازی و شناسایی شاخصه‌های آن در فضاهای شهری پرداخته شود، سپس با تاکید بر پیاده‌مداری رهیافت‌ها و راهکارهایی را برای افزایش سرزندگی و بهبود کیفیت در مجتمع‌های مسکونی به‌عنوان الگویی مناسب برای توسعه فضاهای شهری پیاده‌مدار در شهرهای ایران ارائه شود.

این ویژگی‌های پیاده‌مدارانه تأثیر بسیار زیادی بر شکل‌گیری کمی و کیفی انواع تعاملات اجتماعی و ارتقای کیفیت زندگی شهروندی دارد.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که با ایجاد پیاده‌راه و برقراری خاطره‌انگیزی و هویت، نفوذپذیری و دسترسی راحت، تامین جاذبه و تنوع، آسایش و امنیت اجتماعی، تعاملات اجتماعی و احساس تعلق خاطر به مکانی که در آن زندگی می‌کنند؛ می‌توان یک مجتمع مسکونی سرزنده را طراحی کرد.

واژه‌های کلیدی: سرزندگی، پیاده‌مداری، فضاهای شهری، مجتمع مسکونی.